

Sygn. akt: I 1 C 1105/21 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2021 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny Sekcja ds. rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym w składzie: Przewodniczący: sędzia Tadeusz Kotuk

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2021 roku na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. przeciwko **Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G.**

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powódki (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. na rzecz pozwanej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty – tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I 1 C 1105/21

UZASADNIENIE

Stan faktyczny:

W dniu 4 lipca 2016 r. doszło do zawarcia umowy pożyczki nr (...) pomiędzy pozwanym Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową im. F. S. w G. a **K. L.**. Umowa została zawarta na okres od **4 lipca 2016 r.** do **13 czerwca 2022 r.** Całkowita kwota kredytu wynosiła **18500** zł. Oprocentowanie kredytu było zmienne i w dniu zawarcia umowy wynosiło **6%** w skali roku. W § 12 umowy określono rzeczywistą roczną stopę oprocentowania kredytu na **17%** oraz całkowitą kwotę do spłaty w dniu zawarcia umowy na **26.347** zł wraz z podaniem założeń, w oparciu o które ją wyliczono:

- a) wyliczenie (...) zostało dokonane przy uwzględnieniu terminu trwania umowy oraz całkowitego kosztu kredytu , o jakim mowa w pkt.17 umowy
- b) umowa pożyczki będzie obowiązywać przez czas, na jaki została zawarta oraz kasa i pożyczkobiorca wypełnią zobowiązania wynikające z umowy w terminach określonych w umowie
- c) pożyczka została wypłacona zgodnie z umową, a kwoty rat będą spłacane zgodnie z harmonogramem
- d) data początkową będzie data wypłaty pożyczki
- e) odstępy czasu pomiędzy datami używanymi w obliczeniach przyjęto według rzeczywistych terminów płatności rat uwzględniając różną liczbę dni pomiędzy spłatami wynikającą z różnej liczby dni miesiąca
- f) wynik podaje się z dokładnością do co najmniej jednego miejsca po przecinku (...)

Szacowany całkowity koszt kredytu określono w punkcie 17 umowy na kwotę **7847** zł

Prowizja za udzielenie pożyczki wynosiła **4255** zł. Oprócz niej pożyczkobiorca został obciążony opłatą przygotowawczą w kwocie **33,06** zł.

W punkcie 30 umowy wskazano, że pożyczkobiorca ma prawo w każdym czasie do spłaty całości lub części pożyczki przed terminem określonym w umowie, poprzez dokonanie spłaty w kasie lub na wskazany w umowie rachunek bankowy. W przypadku spłaty pożyczki przed terminem określonym w umowie w braku odmiennej dyspozycji pożyczkobiorcy dokonane wpłaty zostaną zaliczone na poczet spłaty kapitału w taki sposób, że spłata zostanie przeznaczona w pierwszej kolejności na poczet najbliższej wymagalnej raty oraz w dalszej kolejności na spłatę kapitału (szczegółowy sposób zaliczeń wskazano w umowie). Postanowiono również, że pożyczkobiorca poprzez złożenie oświadczenia stanowiącego załącznik nr 6 do umowy może złożyć odmienną dyspozycję spłaty. Rozliczenie z pożyczkobiorcą z tytułu wcześniejszej spłaty kredytu nastąpi w terminie 14 dni od dokonania spłaty.

W punkcie 27. umowy pożyczki wskazano, że pożyczkobiorca ma prawo do odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od zawarcia umowy bez podania przyczyny odstąpić od niej. Wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy stanowił załącznik nr 10 do umowy,

/Okoliczności bezsporne, nadto – umowa – k. 11-13/

W dniu 20 marca 2019 r. **K. L.** dokonała całkowitej spłaty pożyczki. Ostatecznego rozliczenia pożyczki (...) dokonał w dniu 28 stycznia 2021 r.

/okoliczność bezsporna/

W dniu **5 stycznia 2021 r. K. L.** zawała z powodem z (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. umowę cesji wierzytelności pieniężnych (obecnych i przyszłych) wynikających ze wskazanej wyżej umowy pożyczki przysługujących mu wobec kredytodawcy, w szczególności wierzytelności o zwrot wszelkich pobranych opłat i kosztów w związku z wcześniejszą spłatą kredytu oraz wierzytelność mogąca wynikać z zastosowania art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim, przewidującego tzw. sankcję kredytu darmowego .

/bezsperne – umowa cesji k. 15/

Sporządzono projekt pełnomocnictwa (bez daty i podpisu), którego miałyby udzielić **K. L.** powodowi do złożenia w jego imieniu oświadczenia wynikającego z art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim.

/projekt – k. 19/

W dniu 25 marca 2021 r. powód złożył pozwanemu oświadczenie o skorzystaniu z sankcji tzw. kredytu darmowego na podstawie art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim, przy czym oświadczenie to zostało złożone w imieniu **K. L.**.

/oświadczenia – k. 17/

W dniu 9 marca 2021 r. **K. L.** oraz **G. G.** (wiceprezes powodowej spółki) złożyli podpisy elektroniczne pod jakimś dokumentem o wskazanym w poświadczeniu numerze ID 99b0fb53-cf52-4ccc-a481-46d66d5ba05d.

/poświadczenie podpisu elektronicznego – k/. 24/

W dniu 31 sierpnia 2016 r. doszło do zawarcia umowy pożyczki nr (...) pomiędzy pozwanym Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową im. F. S. w G. a **A. miś**. Umowa została zawarta na okres od **31 sierpnia 2016 r.** do **28 września 2025 r.** Całkowita kwota kredytu wynosiła **25.000 zł**. Oprocentowanie kredytu było zmienne i w dniu zawarcia umowy wynosiło **9.75%** w skali roku. W § 12 umowy określono rzeczywistą roczną stopę oprocentowania kredytu na **17,16%** oraz całkowitą kwotę do spłaty w dniu zawarcia umowy na **37.928,64 zł** wraz z podaniem założeń, w oparciu o które ją wyliczono:

g) wyliczenie (...) zostało dokonane przy uwzględnieniu terminu trwania umowy oraz całkowitego kosztu kredytu , o jakim mowa w pkt.17 umowy

h) umowa pożyczki będzie obowiązywać przez czas, na jaki została zawarta oraz kasa i pożyczkobiorca wypełnią zobowiązania wynikające z umowy w terminach określonych w umowie

i) pożyczka została wypłacona zgodnie z umową, a kwoty rat będą spłacane zgodnie z harmonogramem

j) data początkową będzie data wypłaty pożyczki

k) odstępy czasu pomiędzy datami używanymi w obliczeniach przyjęto według rzeczywistych terminów płatności rat uwzględniając różną liczbę dni pomiędzy spłatami wynikającą z różnej liczby dni miesiąca

l) wynik podaje się z dokładnością do co najmniej jednego miejsca po przecinku (...)

Szacowany całkowity koszt kredytu określono w punkcie 17. umowy na kwotę **18.092,61 zł**

Prowizja za udzielenie pożyczki wynosiła **2.500 zł**. Oprócz niej pożyczkobiorca został obciążony opłatą za przelew składki ubezpieczeniowej w kwocie **7,71 zł**.

W punkcie **27.** umowy wskazano, że pożyczkobiorca ma prawo w każdym czasie do spłaty całości lub części pożyczki przed terminem określonym w umowie, poprzez dokonanie spłaty w kasie lub na wskazany w umowie rachunek bankowy. W przypadku spłaty pożyczki przed terminem określonym w umowie w braku odmiennej dyspozycji pożyczkobiorcy dokonane wpłaty zostaną zaliczone na poczet spłaty kapitału w taki sposób, że spłata zostanie przeznaczona w pierwszej kolejności na poczet najbliższej wymagalnej raty oraz w dalszej kolejności na spłatę kapitału (szczegółowy sposób zaliczeń wskazano w umowie). Postanowiono również, że pożyczkobiorca poprzez złożenie oświadczenia stanowiącego załącznik nr 6 do umowy może złożyć odmienną dyspozycję spłaty. Rozliczenie z pożyczkobiorcą z tytułu wcześniejszej spłaty kredytu nastąpi w terminie 14 dni od dokonania spłaty.

W punkcie 29 umowy pożyczki wskazano, że pożyczkobiorca ma prawo do odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od zawarcia umowy bez podania przyczyny odstąpić od niej. Wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy stanowił załącznik nr 10 do umowy,

/Okoliczności bezsporne, nadto – umowa – k. 25-27/

W dniu 19 czerwca 2019 r. **A. M.** dokonała całkowitej spłaty pożyczki. Ostatecznego rozliczenia pożyczki (...) dokonał w dniu 19 marca 2021 r.

/okoliczność bezsporna/

W dniu **24 czerwca 2020 r.** **A. M.** zawarła z powodem z (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. umowę cesji wierzytelności pieniężnych (obecnych i przyszłych) wynikających ze wskazanej wyżej umowy pożyczki przysługujących mu wobec kredytodawcy, w szczególności wierzytelności o zwrot wszelkich pobranych opłat i kosztów w związku z wcześniejszą spłatą kredytu oraz wierzytelność mogąca wynikać z zastosowania art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim, przewidującego tzw. sankcję kredytu darmowego.

/bezsporne – umowa cesji k. 29-30/

Sporządzono projekt pełnomocnictwa (bez daty i podpisu), którego miałyby udzielić **A. M.** powodowi do złożenia w jego imieniu oświadczenia wynikającego z art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim.

/projekt – k. 34/

W dniu 29 marca 2021 r. powód złożył pozwanemu oświadczenie o skorzystaniu z sankcji tzw. kredytu darmowego na podstawie art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim, przy czym oświadczenie to zostało złożone w imieniu **A. M.**

/oświadczenia – k. 32/

3 marca 2021 r. A. M. oraz G. G. (wiceprezes powodowej spółki) złożyli podpisy elektroniczne pod jakimś dokumentem o wskazanym w poświadczeniu numerze ID 3e3c6b94- (...)- (...)-884b-017c0794e5a7.

/poświadczenie podpisu elektronicznego – k. 39/

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny był bezsporny pomiędzy stronami, zaś rozstrzygnięcie sprawy zależało wyłącznie od prawnej oceny ustalonych wyżej okoliczności faktycznych.

Zbieżność istotnych okoliczności faktycznych w przypadku obu umów objętych pozwem (tj. zawartych z A. M. i K. L.) pozwala omówić konkluzje prawne **łącznie**, gdyż nie ma w tym zakresie żadnych odmienności na gruncie przyjętych przez Sąd konsekwencji prawnych.

Podstawę prawną powództwa stanowił przepis art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim („u.k.k.”), który stanowi, że w przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie. Sankcja kredytu darmowego polega zatem na uprawnieniu konsumenta do spłaty kredytu bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy. Art. 45 u.k.k. implementuje art. 23 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U.UE L z dnia 22 maja 2008 r.), który nakazuje stosowanie skutecznych, proporcjonalnych i odstrasżających sankcji, mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z tą dyrektywą. Należy zwrócić uwagę, że wybór (treść, mechanizm) sankcji został pozostawiony ustawodawstwu państw członkowskich. W Rzeczypospolitej Polskiej wprowadzono sankcję w postaci tzw. kredytu darmowego i poprawna wykładnia norm regulujących tę sankcję na płaszczyźnie unijnej dotyczy jedynie zagadnienia jej odpowiedniej skuteczności i odstrasżającego charakteru, natomiast pozostałe aspekty pozostają właściwe już tylko polskiemu prawu zobowiązań, w tym w zakresie interpretacji pojęcia „wykonania umowy” zawartego w ustępie 5 ust. 45 u.k.k.: nie jest to sformułowanie zawarte bezpośrednio w treści prawa unijnego i nie wymaga ujednoliconej interpretacji (po rozpatrzeniu różnych znaczeń w językach urzędowych) na gruncie systemów prawnych wszystkich państw członkowskich UE.

Art. 45 u.k.k. jest przepisem o charakterze sankcyjnym, wysoce restrykcyjnym wobec kredytodawców i dlatego nie może być poddany wykładni rozszerzającej. Celem sankcji kredytu darmowego jest pozbawienie kredytodawcy prawa do pobierania odsetek i innych opłat określonych w umowie z tytułu udzielonego kredytu za naruszenie obowiązków informacyjnych. Sankcja ta w daleko idący sposób modyfikuje treść stosunku prawnego łączącego kredytodawcę z konsumentem na niekorzyść tego pierwszego. Co do zasady zatem przepisy sankcjonujące dane postępowanie powinny być możliwie ściśle interpretowane nie pozwalając na pojawienie się obszarów niepewności prawnej.

Zgodnie z przepisem art. 45 ust. 5 u.k.k. uprawnienie do skorzystania z sankcji kredytu darmowego wygasa po upływie roku od dnia wykonania umowy. Ustawodawca nie sprecyzował, co rozumie pod pojęciem „wykonania umowy”, co doprowadziło do powstania różnych interpretacji tego terminu w orzecznictwie polskich sądów. Jest to pojęcie odmienne od „wykonania/ zobowiązania” (por. np. art. 365 § 1 k.c., tytuł działu I tytułu VII księgi trzeciej k.c.). Pojęcie „wykonania/niewykonania umowy” pojawia się niekiedy w przepisach części ogólnej prawa zobowiązań (art. 394 § 3 k.c.), jednak najczęściej zdarza się, że przepisy kodeksu cywilnego mówią o „wykonaniu” konkretnej umowy nazwanej z przywołaniem konkretnego przedmiotu umowy (art. 626 k.c., art. 628 k.c., art. 658 k.c., art. 735 k.c.). Ponieważ zaś w danym przypadku omawiamy regulację dotyczącą konkretnej umowy nazwanej (tj. umowy o kredyt konsumencki), należałoby pojęciu „wykonania umowy” z art. 45 ust. 5 u.k.k. nadać treść zbliżoną lub tożsamą z pojęciem „wykonania umowy kredytu/pożyczki”, a więc w sposób węższy niż zakres pojęcia „wykonanie zobowiązania”. Różnica pomiędzy „wykonaniem/niewykonaniem zobowiązania” a wykonaniem/niewykonaniem dzieła, zlecenia, kontraktacji lub pożyczki jest taka, że to pierwsze pojęcie dotyczy wszelkich – także ubocznych – uprawnień i obowiązków (w tym wynikających wprost z ustawy). Natomiast wykonanie/niewykonanie konkretnej

umowy (jej przedmiotu) sprowadza się do świadczeń głównych dla danego typu umowy nazwanej. Wykonanie pożyczki/kredytu jest więc zakończeniem procesu przekazywania objętych umową sum (przekazanie i zwrot/splata kredytu/pożyczki).

Warto nadmienić, że model uregulowania w Kodeksie cywilnym kar umownych odnosi się do problematyki właśnie wykonania/niewykonania zobowiązania (a nie umowy), co oznacza, że kara umowna może być skuteczna także w przypadku niewykonania (nienależytego wykonania) świadczeń ubocznych, choć z możliwością miarkowania w takim przypadku wysokości kary umownej.

Reasumując, zdaniem Sądu w przepisie art. 45 ust. 5 u.k.k. niewątpliwie ustawodawcy chodziło o „wykonanie umowy” w sensie jej zasadniczego przedmiotu (tj. przepływów finansowych dotyczących wydania i zwrotu/splaty sumy kredytu/pożyczki) i momentu jej sfinalizowania (tj. zakończenia, zamknięcia) przez obie strony i to zgodnie z jej treścią (w tym z wariantami jej zakończenia przewidzianymi w umowie, co odnosi się m.in. do uprawnienia splaty kredytu/pożyczki przed umówionym terminem). Nie jest więc stanem niewykonania umowy kredytu/pożyczki kwestia zrealizowania przez kredytodawcę dodatkowych roszczeń wynikających z ustawy, w tym wynikających z art. 52 u.k.k. „Wykonanie umowy” zdaniem Sądu w przyjętej interpretacji art. 45 u.k.k. nie jest tożsame z wykonaniem zobowiązania (pojęcie szersze), w szczególności w odniesieniu do świadczeń ubocznych. Taka interpretacja spełnia funkcję symplifikacyjną, gdyż ułatwia obu stronom wyznaczenie początku biegu terminu prekluzyjnego bez jakichkolwiek kontrowersji. Moment, w którym dochodzi do całkowitej splaty kredytu jest dla kredytobiorcy zawsze znany i łatwy do ustalenia, co zdaniem Sądu spełnia wymóg jasności interpretacyjnej zapewniającej skuteczność ochrony konsumenta i pewność okoliczności skutkujących czasem trwania okresu umożliwiającego konsumentowi realizację sankcji za naruszenie ustawy przez kredytodawcę. Natomiast kwestia dokonania i poprawności rozliczeń z art. 52 u.k.k. (w zw. z art. 49 u.k.k.) może być sporna – konsument może ją kwestionować m.in. na drodze sądowej lub nawet przesłankowo negocjować w procesie opartym na art. 45 u.k.k. Nie wydaje się więc, że kwestia rozliczenia kredytu po jego wcześniejszej spłacie była odpowiednim kryterium otwarcia biegu terminu z art. 45 ust. 5 u.k.k., co nie podważa tego, że wykonanie przez kredytodawcę obowiązku z art. 52 u.k.k. jest istotne i niepomijalne w układzie wzajemnych zobowiązań stron umowy kredytu konsumenckiego. Jest to jednak zdaniem Sądu wykonanie dodatkowego ustawowego obowiązku, który nie tworzy stanu „wykonania umowy” jako takiej, lecz tylko dopełnia – post factum – jej wykonanie, które już wcześniej nastąpiło poprzez wcześniejszą splatę kredytu.

W danym przypadku bliżej analizowano jedynie wykładnię art. 45 ust. 5 u.k.k. w kontekście istotnego dla sprawy wariantu faktycznego związanego ze wcześniejszą całkowitą splatą pożyczki przez kredytobiorcę/pożyczkobiorcę (tj. bez wcześniejszego złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 tego przepisu). Nie jest to oczywiście jedyny wariant, w którym może dojść do realizacji prawa konsumenta do skorzystania z sankcji kredytu darmowego: jeżeli jeszcze nie doszło do pełnej splaty kredytu, konsument (w razie istnienia materialnych podstaw) może złożyć skutecznie oświadczenie w trybie art. 45 ust. 1 u.k.k. w czasie obowiązywania umowy i dalej spłacać kredyt ratalnie z zgodnie z terminarzem przewidzianym w harmonogramie, lecz pominięciem składników wyeliminowanych – w takiej sytuacji jest to także skuteczne, bo umowa nie została jeszcze wykonana. Uogólniając ten wariant – dopóki umowa nie zostanie wykonana, konsument nie traci prawa do uzyskania „kredytu darmowego” i w takiej sytuacji stan potencjalnej możliwości skorzystania uprawnienie do uzyskania z kredytu „darmowego” może trwać nawet wiele lat.

Dlatego też zdaniem Sądu nie można uwzględnić argumentacji strony powodowej, jakoby termin do złożenia oświadczenia woli o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego nie rozpoczął biegu w przypadku obu umów pożyczek, ponieważ pozwany nie zwrócił kredytobiorcom proporcjonalnej części prowizji w związku z wcześniejszą splatą kredytu w myśl art. 49 u.k.k. Należy zauważyć, że kredytobiorczynie spłaciły kredyt w **2019** r., a oświadczenia z art. 45 u.k.k. złożył powód (inna rzecz, czy skutecznie, o czym niżej) w **2021** r. Przy przyjęciu interpretacji powoda, kredytobiorca mógłby dowolnie wydłużać sobie termin do złożenia wskazanego oświadczenia oczekując na zwrot proporcjonalnej części prowizji, ale jednocześnie nie podejmując żadnych dostępnych działań w kierunku uzyskania tego zwrotu, w szczególności, nie wzywając kredytodawcy do zapłaty (lub na drodze sądowej). Wówczas dochodziłoby do łatwego obejścia przepisu, który w swym założeniu ma być restrykcyjny i wprowadzać krótki, nieprzywralalny i prowadzący do wygaśnięcia roszczenia termin na złożenie oświadczenia prawokształtującego. Poza

tym, należy zauważyć, że obowiązek zwrotu odpowiedniej części kosztów kredytu w razie jego wcześniejszej spłaty wynika nie bezpośrednio z umowy, co z ustawy o kredycie konsumenckim (art. 49) i – jak wspomniano – czasowo dotyczy okresu już po spełnieniu przez stron głównych świadczeń zamykających istotę kredytu/pożyczki. Oczywiście, teoretycznie możliwe jest uznanie, że wcześniejsza spłata kredytu nie stanowi wykonania umowy do momentu dokonania rozliczenia przewidzianego w art. 52 u.k.k., jednak zdaniem Sądu byłby to pogląd niepoprawny. Istnieje wiele umów, w przypadku których nie ma wątpliwości, że po ich wykonaniu przez obie strony istnieją różnorakie roszczenia, ale trudno to interpretować jako stan niewykonania umowy jako takiej (np. roszczenia z rękojmi przy umowie sprzedaży, czy też obowiązki dającego z art. 742 k.c. niewątpliwie aktualizujące się już po „wykonaniu” zlecenia); byłoby to zdaniem Sądu swego rodzaju absolutyzowanie wszelkich dodatkowych roszczeń ochronnych. Stan „niewykonania umowy” trwałby więc np. w przypadku umowy sprzedaży aż do upływu terminów prekluzyjnych z rękojmi lub roszczeń z gwarancji. Byłaby to interpretacja błędna, czym innym jest niewykonanie zobowiązania, a czym innym – umowy, tylko w potocznym rozumieniu można utożsamiać oba pojęcia.

Z tych względów Sąd uznał, iż roszczenie pożyczkobiorcy zostało sprekludowane (w przypadkach obu umów pożyczek), a powództwo wniesione po upływie terminu, o którym mowa w art. 45 ust. 5 u.k.k. i z tego względu jest niezasadne.

Poza tym należy zauważyć powód nie wykazał swojej legitymacji czynnej w niniejszym postępowaniu, co słusznie zarzucił pozwany. Należy zauważyć, że umowy cesji zostały zawarte w 2021 r. Obejmowały wierzytelności pieniężne, obecne i przyszłe, w tym wierzytelność mogącą wynikać z zastosowania art. 45 ust. 5 u.k.k.

Niewątpliwie powstanie wierzytelności o zwrot kosztów kredytu i zapłaconych od niego odsetek powstaje nie wcześniej, niż z chwilą złożenia przez kredytobiorcę oświadczenia o charakterze prawokształtującym, o którym mowa w przepisie art. 45 ust. 1 u.k.k. W niniejszej sprawie oświadczenie takie zostało złożone w imieniu pożyczkobiorczyń przez powoda odpowiednio w dniach: 25 marca 2021 r. i 29 marca 2021 r. Powód nie wykazał jednak, aby w tej dacie był uprawniony do złożenia takiego oświadczenia. Dołączone do akt pełnomocnictwa do złożenia oświadczenia nie zawierają ani daty, ani podpisu. Jednocześnie zostało poświadczane przez pełnomocnika powoda za zgodność z oryginałem, a zatem należy domniemywać, że oryginał pełnomocnictwa również nie zawiera ani daty ani podpisu mocodawcy. Poświadczenia złożenia podpisu elektronicznego dołączone do pozwu nie dają się w żaden sposób powiązać z ze złożonym pełnomocnictwem, które nie zawiera numeru ID wskazanego na poświadczeniu. Powód nie wykazał zatem, że w dniu zawarcia umów cesji wierzytelności o zwrot kosztów i odsetek związana ze skorzystaniem z sankcji kredytu darmowego już istniały. Umowy cesji nie zawierały pełnomocnictw do złożenia oświadczenia w trybie art. 45 ust. 1 u.k.k. Także zatem i z tego względu roszczenie powoda nie jest zasadne i podlegało oddaleniu.

Niezależnie od powyższych argumentów powództwo nie było zasadne także ze względów merytorycznych.

Na wstępie należy zaznaczyć, że ocena zgodności kwestionowanych w pozwie umów pożyczek z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim musi być przeprowadzona z uwzględnieniem wersji ustawy obowiązującej w dacie zawarcia umów (rok 2016), a nie w brzmieniu ustawy obowiązującej obecnie.

Powód w pierwszej kolejności zarzucał, że umowy pożyczek naruszają przepis art. 30 ust.1 pkt. 10 ustawy, który stanowi, że umowa o kredyt konsumencki, z zastrzeżeniem art. 31-33, powinna określać informację o innych kosztach, które konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki na jakich koszty te mogą ulec zmianie. Zarzut ten jest niezasadny, gdyż Tabela opłat i prowizji stanowiła doręczony pożyczkobiorcy załącznik nr 3 do umowy pożyczki, co stanowi dopuszczalną formę informowania konsumenta o tego rodzaju dodatkowych kosztach. Przy założeniu, że stronie powodowej chodziło także o brak poinformowania konsumenta w treści umowy o dodatkowym koszcie w postaci comiesięcznej opłaty członkowskiej w kwocie 15 zł, to zarzut ten jest w ocenie sądu bezzasadny, ponieważ opłata ta nie była elementem umowy pożyczki, a wiązała się z członkostwem pożyczkobiorczyń w (...). Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych celem kas, z zastrzeżeniem art. 13aa, jest gromadzenie środków pieniężnych wyłącznie swoich członków, udzielanie im pożyczek i kredytów, przeprowadzanie na ich zlecenie rozliczeń

finansowych oraz wykonywanie dystrybucji ubezpieczeń na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń. Zgodnie z art. 25 ustawy o skok kasa tworzy fundusz oszczędnościowo-pożyczkowy będący w dyspozycji kasy, powstający z wkładów członkowskich, o których mowa w art. 12 oraz gromadzonych przez członków oszczędności. Zgodnie z art. 36 ustawy o skok zasady udzielania pożyczek oraz ich spłaty określa statut kasy. Statut pozwanego w § 10 ust. 1 pkt. 3 obowiązkiem każdego członka kasy jest posiadanie rachunku systematycznego oszczędzania i gromadzenie na nim co miesiąc oszczędności w zadeklarowanej kwocie, stosownie do regulaminu indywidualnych kont spółdzielczych. Ta minimalna kwota, wynikająca zarówno z regulaminu jak i umowy o prowadzenie indywidualnego konta spółdzielczego to kwota 15 zł, wskazana w harmonogramie spłat jako opłata członkowska. Niewątpliwie zatem pożyczkobiorczyni o obowiązku uiszczania tej opłaty wiedziały. Bez wątplenia także pozwany był uprawniony do pobierania kwoty 15 zł, ponieważ w świetle ustawy o (...) to właśnie z oszczędności swoich członków może udzielać im (i tylko im) pożyczek. Członkostwo pożyczkobiorczyń w spółdzielczej kasie oszczędnościowo – kredytowej prowadzonej przez pozwanego było zatem warunkiem koniecznym dla uzyskania pożyczki, a z członkostwem tym wiązało się ponoszenie określonych opłat, o których pożyczkobiorca niewątpliwie wiedział. W § 20 obu umów przewidziano też klauzulę waloryzacyjną opartą o zobiektywizowane kryteria rynkowe – nie stwierdza się w tym zakresie jakichkolwiek nieprawidłowości lub abuzywności.

Kolejnym zarzutem powoda było naruszenie w umowach art. 30 ust.1 pkt. 16 u.k.k, który stanowi, że umowa powinna określać prawo konsumenta do spłaty kredytu przed terminem. Według powoda w treści umowy nie określono procedury i warunków, na jakich koszty kredytu mogą ulec zmianie. Zarzut ten jest niezrozumiały, zwłaszcza, że ustawa w zacytowanym przepisie wymaga wyłącznie zawarcia informacji o prawie konsumenta do wcześniejszej spłaty kredytu i taka informacja w umowie została zawarta. Ustawa nie nakładała na kredytodawcę obowiązku zawierania w umowie szczegółowych informacji takich, jak procedura i warunki, na jakich mogą ulec zmianie koszty kredytu oraz konsekwencji finansowych wcześniejszej spłaty. Jak wskazano na początku rozważań, przepis art. 45 u.k. musi być wykładany ściśle i nie podlega wykładni rozszerzającej, tak jak nie podlegają takiej wykładni obowiązki nałożone na kredytodawcę w art. 30.

W tym miejscu należy wskazać, że dalsza część zarzutów sformułowanych w pkt. 2 uzasadnieniu pozwu (w tej części, w której powód zarzuca naruszenie art. 30 ust. 1 pkt. 16) jest niezrozumiała także z gramatycznego punktu widzenia – sprawia wrażenie, jakby część tekstu została przypadkowo wycięta bądź wklejona w trakcie jego edycji, ponieważ powód z zarzutów wywodzonych z naruszenia art. 30 .1 pkt 16 ustawy przechodzi do kwestii wliczania prowizji do całkowitego kosztu kredytu. Omawiany przepis tymczasem w ogóle nie dotyczy tej kwestii.

Dalej powód zarzuca, że umowy naruszają art. 30 ust.1 pkt 7 u.k.k., ponieważ błędnie określa rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę kredytu do spłaty, gdyż wbrew przepisom ustawy uwzględnia prawo kredytodawcy do pobierania odsetek także od kredytowanej prowizji.

Zgodnie z przepisem art. 30.1 pkt 7 u.k.k. umowa kredytu powinna określać rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia. W § 12 umowy określono rzeczywistą roczną stopę oprocentowania kredytu ze wskazaniem, że wyliczenie (...) zostało dokonane przy uwzględnieniu terminu trwania umowy oraz całkowitego kosztu kredytu , o jakim mowa w pkt.17 umowy.

Zgodnie z przepisem, art. 5 pkt. 6 u.k.k. obowiązującym w dacie zawarcia umowy całkowity koszt kredytu to wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności:

a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz

b) koszty usług dodatkowych w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu - z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta;

Z kolei zgodnie z przepisem art. 5 pkt. 12 u.k.k. rzeczywista roczna stopa oprocentowania – całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym.

Całkowita kwota kredytu z kolei, to zgodnie z art. 5 pkt 7 ustawy obowiązującej w dacie zawarcia umowy suma wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt; przepis ten został zmieniony w 2017 r. i w dopiero aktualnie obowiązującym stanie prawnym „całkowita kwota kredytu - maksymalna kwota wszystkich środków pieniężnych nieobejmujących kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, a w przypadku umów, dla których nie przewidziano tej maksymalnej kwoty, suma wszystkich środków pieniężnych nieobejmujących kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt”.

W myśl art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami: „Do umów o kredyt hipoteczny oraz **umów o kredyt konsumencki**, zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.”

Obowiązująca w dacie zawarcia umów definicja całkowitej kwoty kredytu, będącej jednym z parametrów do ustalania (...) różniła się zatem wyraźnie od obecnie obowiązującej, zgodnie z którą całkowita kwota kredytu to maksymalna kwota wszystkich środków pieniężnych nieobejmujących kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, a w przypadku umów, dla których nie przewidziano tej maksymalnej kwoty, suma wszystkich środków pieniężnych nieobejmujących kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt.

Z porównania obu definicji wynika, że w dacie zawarcia umów pożyczek ocenianych w niniejszej sprawie pozwany mógł wliczyć kredytowane koszty pożyczki do całkowitej kwoty kredytu i w oparciu o tak obliczoną kwotę wyliczyć następnie rzeczywista roczną stopę oprocentowania kredytu.

Ostatnim zarzutem powoda było sformułowanie umowy w taki sposób, iż zawarta w umowach informacja o prawie odstąpienia do umowy sugeruje, że oświadczenie o odstąpieniu może zostać złożone wyłącznie na formularzu stanowiącym załącznik do umowy.

Zarzut ten, podobnie, jak pozostałe nie sjest zasadny. Ustawa wymaga od kredytodawcy aby zawarł w umowie pouczenie o prawie kredytobiorcy do odstąpienia umowy. Taka informacja umowa niewątpliwie zawiera. Fakt dołączenie do umowy załącznika w postaci oświadczenia o odstąpieniu od umowy w żaden sposób nie narusza ustawy, a wręcz może być uznany jako gest ułatwiający konsumentowi odstąpienie od umowy w postaci dołączenia do niej gotowego do podpisania druku.

Z tych wszystkich względów powództwo okazało się bezzasadne i jako takie podlegało oddaleniu na podstawie art. 45 u.k.k. a contrario (**punkt I.** sentencji).

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzając od powoda (jako przegrywającego proces) na rzecz pozwanego (wygrywającego) kwotę 3.600 zł tytułem opłaty za czynności adwokackie w stawce minimalnej (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, ze zm.), 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i odsetki od kosztów (**punkt II.** sentencji).